

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 4

Розрахунок необхідного повітрообміну виробничого приміщення при потребі відведення надлишкового тепла.

Мета заняття: Реалізуючи здатність до організації контролю за дотриманням і забезпеченням норм охорони праці, навчитись розрахунку повітрообміну виробничого приміщення при потребі відведення надлишкового тепла від декількох типових його джерел.

Необхідний для обміну об'єм повітря $V_{\text{вент}}$ визначимо виходячи з рівняння теплового балансу:

$$V_{\text{вент}} \cdot c (t_{\text{виход}} - t_{\text{приход}}) \cdot \rho = 3600 \cdot Q_{\text{надл}}, \quad (4.1)$$

де $Q_{\text{надл}}$ – надлишкова теплота (Вт); $c = 1000$ – питома теплопровідність повітря (Дж/кг·град.); $\rho = 1,2$ – густина повітря (кг/м³).

Температуру повітря, що надходить ззовні, $t_{\text{приход}}$, приймають з таблиці вихідних даних.

Температура повітря, що виходить з виробничого приміщення, визначається за формулою:

$$t_{\text{виход}} = t_{\text{р.м.}} + (H - 2) t, \quad (4.2)$$

де t – зростання температури на 1м висоти приміщення; $t_{\text{р.м.}}$ – температура на робочому місці; H - висота приміщення.

Надлишкове тепло $Q_{\text{надл}}$ формується принаймні з чотирьох джерел:

$$Q_{\text{надл}} = Q_{\text{надл.1}} + Q_{\text{надл.2}} + Q_{\text{надл.3}} + Q_{\text{надл.4}}. \quad (4.3)$$

Доданки у формулі (4.3) мають наступний зміст: тепловиділення від системи освітлення

$$Q_{\text{надл.1}} = E \cdot p, \quad (4.4)$$

де E – коефіцієнт втрат електроенергії на тепловідвід (для освітлення приймається $E=0.55$); p – сумарна потужність ламп світильників, Вт.

Тепловиділення від сонячної радіації

$$Q_{\text{надл.2}} = m \cdot S \cdot k \cdot Q_c, \quad (4.5)$$

де m – число вікон; S – площа вікна, м² ;

k – коефіцієнт, що враховує теплоізолюючу дію скла (для подвійного скління $k=0.6$);

$Q_c = 127$ Вт/м – питома тепловиділення від вікон. Тепловиділення від людей.

$$Q_{\text{надл.3}} = n \cdot q, \quad (4.6)$$

де $q = 80$ Вт/люд. – питоме виділення тепла однією людиною; n – кількість працівників в даному приміщенні.

Тепловиділення від обладнання залежить від виду обладнання та його кількості (n_{oi}). Одиниця кожного виду обладнання виділяє у довкілля певну кількість тепла q_i , а сумарно тепловиділення від обладнання становить:

$$Q_{\text{надл } 4} = \sum_{i=1}^n (q_i \cdot n_i). \quad (4.7)$$

Підставивши отриманні значення в формулу (4.3) і отримавши загальну кількість надлишкового тепла $Q_{\text{надл}}$, що виділяється в атмосферу цеху від вказаних джерел, розраховують необхідну величину повітрообміну:

$$L_1 = 3600 \frac{Q_{\text{надл}}}{c \cdot \rho \cdot (t_{\text{вид}} - t_{\text{пр}})}. \quad (4.8)$$

Якщо поділити отримане значення L_1 на об'єм виробничого приміщення V , то отримаємо коефіцієнт кратності обміну повітря:

$$K = \frac{L_1}{V} \quad (4.9)$$

Завдання 4.1. За варіантом, вказаним викладачем, кожен студент має виконати розрахунок величини повітрообміну у приміщенні дільниці термічної обробки деталей, необхідної і достатньої для нормалізації температури повітря у цьому приміщенні.

Таблиця 4.1.

Вихідні дані для розрахунку повітрообміну виробничого приміщення

Варіант	Об'єм приміщення дільниці термічної обробки деталей, м ³	Температура зовнішнього повітря, t _{приход} °С	Надлишок тепла від освітлення, Q _{надл1} , Вт	Вікна (скло подвійне)		Кількість працівників	Надлишок тепла від обладнання, Q _{надл4} , Вт
				Площа вікна, S, м ²	Кількість вікон, m		
1	160	18	100	1,6	4	4	2000
2	280	16	200	2,0	5	6	3000
3	350	14	250	2,0	6	8	3500
4	600	12	300	3,0	6	8	5000
5	800	10	350	4,0	6	10	5500
6	1200	9	400	4,6	8	10	6000
7	1400	8	450	4,6	9	12	7000
8	1600	7	500	4,6	10	12	8000
9	1800	5	550	4,6	11	14	9000
10	2000	4	600	4,6	12	14	10000

